

Pochodna funkcji IV

Tw. 1. Funkcja $f : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$ jest różniczkowalna. Wówczas funkcja f' ma własność Darboux.

Tw. 2. (Reguła de l'Hospitala) Niech $b \in \mathbb{R} \cup \{+\infty\}$. Funkcje $f, g : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$ są różniczkowalne, $g'(x) \neq 0$ dla $x \in (a, b)$,

$$\lim_{x \rightarrow b} f(x) = \lim_{x \rightarrow b} g(x) = 0 \quad \text{lub} \quad \lim_{x \rightarrow b} g(x) = +\infty$$

oraz istnieje granica

$$\lim_{x \rightarrow b} \frac{f'(x)}{g'(x)} = C \in \mathbb{R} \cup \{-\infty, +\infty\}.$$

Wówczas

$$\lim_{x \rightarrow b} \frac{f(x)}{g(x)} = C.$$

Lemat. Niech $f : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$, gdzie $b \in \mathbb{R} \cup +\infty$ i dla każdego ciągu rosnącego $(x_n)_n$ takiego, że $x_n \rightarrow b$ zachodzi $f(x_n) \rightarrow c$. Wówczas $\lim_{x \rightarrow b^-} f(x) = c$.

1. Okno na poddaszu ma mieć kształt trapezu równoramiennego, którego krótsza podstawa i ramiona mają długość po 40 cm. Jaką długość powinna mieć dłuższa podstawa tego trapezu, aby okno miało największe pole powierzchni?

2. Rozpatrujemy wszystkie stożki, których przekrojem osiowym jest trójkąt o obwodzie 20. Oblicz wysokość i promień podstawy tego stożka, którego objętość jest największa.

3. Parabola o równaniu $y = 2 - \frac{x^2}{2}$ przecina oś OX w punktach A i B . Rozpatrujemy wszystkie trapezy $ABCD$ takie, że punkty C i D leżą na tej paraboli w górnej połowie układu współrzędnych. Znajdź współrzędne punktów C i D , dla których pole trapezu $ABCD$ jest największe.

4. Trójkąty prostokątne o obwodzie 1 obracamy wokół przeciwprostokątnej. Czy dla któregoś z nich objętość otrzymanej bryły będzie największa? Jeśli tak, to znajdź tę największą objętość.

5. Korzystając z reguły de l'Hospitala (lub nie), oblicz granice:

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{-x} - x}{\sin x - 2x},$

(j) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\operatorname{tg} x - 1}{2 \sin^2 x - 1},$

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{-x} - 2x}{\sin x - x},$

(k) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin x}{x} \right)^{\frac{1}{x}},$

(c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - x}{x^3},$

(l) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin x}{x} \right)^{\frac{1}{x^2}},$

(d) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(1+x)^{\frac{1}{x}} - e}{x},$

(m) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(x - x^2 \ln \left(1 + \frac{1}{x} \right) \right),$

(e) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \left(x - \frac{\pi}{2} \right) \operatorname{tg} x,$

(n) $\lim_{x \rightarrow 0} (e^{2x} + x)^{\frac{1}{x}},$

(f) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2 \sin \frac{1}{x}}{2x - 1},$

(o) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^3} - \frac{1}{\sin^3 x} \right),$

(g) $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\pi - 2 \arctg x) \ln x,$

(p) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^x - x}{\ln x - x + 1},$

(h) $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\operatorname{tg} x - 1}{\sin x - \cos x},$

(q) $\lim_{x \rightarrow 1} (2 - x) \operatorname{tg}(\pi x / 2),$

(i) $\lim_{x \rightarrow 1} (x^2 - 1) \operatorname{tg} \frac{\pi x}{2},$

(r) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \ln(e^x + x) \left(\left(1 + \frac{1}{x} \right)^x - e \right)$

6. Wyznacz granice w zależności od $a > 0$.

(a) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{e^x - 1 - x - \frac{x^2}{2}}{x^a},$

(b) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\cos x - 1 + \frac{x^2}{2}}{x^a},$

(c) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{\sin x}{x} - 1}{x^a}.$

7. Niech $f(x) = x - \sin x$, $g(x) = 2x + \sin x$. Znajdź granicę $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{g(x)}$ i wykaż, że granica $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ nie istnieje.

8. Oblicz granicę

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1 + \sin(x^4)} - \cos(x^2)}{(\operatorname{tg} x - \sin x)(\ln(1 + \arcsin x))}.$$

9. Funkcja $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest różniczkowalna, granica $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ istnieje i jest skończona oraz istnieje granica $\lim_{x \rightarrow +\infty} x f'(x)$. Udowodnij, że $\lim_{x \rightarrow +\infty} x f'(x) = 0$.

10. Funkcja $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ jest różniczkowalna, $a > 0$ oraz

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (a f(x) + f'(x)) = b \in \mathbb{R}.$$

Udowodnij, że $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \frac{b}{a}$.

11. Dla danej liczby $\lambda \geq 1$ niech $f(\lambda)$ oznacza (jedyne) rozwiązanie równania $x(1 + \ln x) = \lambda$. Udowodnij, że

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{\ln \lambda \cdot f(\lambda)}{\lambda} = 1.$$